

Kwaliteitskader

Vorbereiding en screening aspirant pleegouders

versie 2.0 oktober 2013

1. Wettelijke criteria screening	4
2. Landelijke criteria	5
3. Algemene Voorwaarden	7
4. Voorbereidings- en screeningstraject	7
5. Voorbereiding	8
6. Screening	9
7. Transparantie over screeningscriteria	10
8. Selectiebesluit	11
9. Jaarlijkse evaluatie en herhaling Raadsonderzoek	11
10. Herscreening bij wijzigingen met betrekking tot het pleeggezin	13
11. Vervolg na acceptatie: matching, plaatsing en begeleiding	14
12. Het voorbereidings- en screeningstraject en de diversiteit in pleegzorg	15
13. Netwerktoppleegzorg	16
Bijlagen	18

Algemeen

De kracht van pleegzorg is het zo gewoon mogelijk opvoeden van kinderen in een particuliere gezinssituatie. Pleegouders zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse zorg en opvoeding, waarbij de organisatie voor Jeugd en Opvoedhulp met pleegzorg de eindverantwoordelijkheid draagt. Dat vraagt onder andere een open en eerlijke samenwerkingsrelatie tussen pleegouders en de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg. Maar het vraagt ook een zorgvuldig proces van voorbereiding, screening en begeleiding van aspirant pleegouders. De organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg hebben er voor gekozen om gezamenlijk een kwaliteitskader te ontwikkelen dat dit proces beschrijft met als doel om duidelijkheid, eenduidigheid en transparantie te brengen in het proces van voorbereiding en screening van aspirant pleegouders. Duidelijkheid, eenduidigheid en transparantie voor de organisaties zelf, haar medewerkers maar vooral voor de aspirant pleegouders. Daarbij hoort ook een tijdige en goede communicatie met aspirant pleegouders over én gedurende het proces van voorbereiding en screening.

De eerste versie van het Kwaliteitskader Voorbereiding en screening aspirant pleegouders is in april 2011 vastgesteld door de algemene vergadering Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg, als leidraad voor de organisaties voor een nadere concretisering van het instellingsbeleid. Binnen dit abstracte kwaliteitskader is ruimte voor maatwerk voor de individuele organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan de transparantie voor aspirant pleegouders. De kwaliteit van de toepassing van het kwaliteitskader is geborgd via de eisen van de HKZ-certificering.

De voorbereiding en screening van aspirant pleegouders is een specialisme binnen de organisatie en maakt onlosmakelijk deel uit van het proces van de organisatie. Om deze reden wordt, naast de uitgebreide beschrijving van het voorbereidings- en screeningstraject, ook kort aandacht besteed aan het vervolgtraject na de acceptatie. De voorbereiding en screening is een complex proces dat continu in ontwikkeling is door bijvoorbeeld ontwikkelingen in de jeugdzorg en maatschappelijke veranderingen zoals de visie op de positie van biologische ouders en de visie op veiligheid van pleegkinderen. Het kader beperkt zich tot de doelgroep aspirant pleegouders, waardoor gastouders en gezinshuisouders buiten dit kader vallen.

Het kwaliteitskader is van toepassing op zowel bestandspleegzorg als netwerkpleegzorg. Echter bij netwerkpleegzorg is het veelal niet realistisch en niet haalbaar om hetzelfde traject in zijn geheel, in hetzelfde tempo of in dezelfde volgorde te doorlopen. In de meeste gevallen woont het pleegkind immers al bij de netwerkpleegouder(s) en moet er een aangepast traject worden gevolgd. De criteria uit het kader die worden gehanteerd zijn gelijk, maar bij netwerkpleegzorg is er meer aandacht voor de concrete situatie, namelijk: de opvoedingsmogelijkheden van deze netwerkpleegouders ten behoeve van dit specifieke pleegkind. In het kwaliteitskader is daarom een aantal aparte bepalingen opgenomen over netwerkpleegzorg.

De eerste versie van het kwaliteitskader is inmiddels geëvalueerd en aangepast. Daarbij zijn de in de praktijk opgedane ervaringen meegenomen, maar is ook een aantal andere ontwikkelingen meegenomen. De Wet verbetering positie pleegouders en de gewijzigde Regelingen pleegzorg en pleegvergoeding die per 1 juli 2013 in werking zijn getreden, brengen ten eerste een aantal wijzigingen voor het kwaliteitskader met zich mee die in deze versie zijn opgenomen.

Ten tweede verdient het onderwerp voorkomen seksueel misbruik aandacht in dit kwaliteitskader. Deze aandacht is ingegeven door het rapport van de commissie Samson¹ en de daarop gevolgde acties vanuit Jeugdzorg Nederland om de aanbevelingen van de commissie Samson op te volgen en te komen tot het Kwaliteitskader voorkomen seksueel misbruik in de jeugdzorg. Jeugdzorg Nederland heeft er in overleg met de Commissie Rouvoet voor gekozen om de aanbevelingen van de commissie Samson, voor zover betrekking hebbend op de voorbereiding en screening van aspirant pleegouders uit te werken in het Kwaliteitskader Voorbereiding en screening aspirant pleegouders. Dit om te voorkomen dat de aanbevelingen versnipperd in beide kwaliteitskaders zouden worden opgenomen en uitgewerkt.

¹ 'Omringd door zorg en toch niet veilig. Seksueel misbruik van door de overheid uit huis geplaatste kinderen 1945 tot heden', Rapport commissie Samson, 8 oktober 2012.

1. Wettelijke criteria screening

- a) De pleegouder heeft tenminste de leeftijd van eenentwintig jaren bereikt.
- b) Een pleegouder is niet tevens degene, die door de desbetreffende zorgaanbieder van pleegzorg is belast met de begeleiding van pleegouder(s).
- c) de pleegouder beschikt over een verklaring van geen bezwaar die voor de aanvang van de opvoeding en verzorging van een jeugdige is afgegeven door de Raad voor de Kinderbescherming, waaruit blijkt dat er geen sprake is van bezwarende feiten en omstandigheden voor het verzorgen en opvoeden van een pleegkind. De verklaring is vereist voorafgaand aan de plaatsing van een eerste jeugdige, bij de komst van nieuwe inwonenden en indien de pleegouder gedurende twee jaren geen pleegouder is geweest. Deze voorwaarde geldt tevens voor alle personen van 12 jaar en ouder die als inwonenden op het adres van de pleegouder staan ingeschreven.
- d) de pleegouder heeft met goed gevolg een door de zorgaanbieder die pleegzorg biedt aangeboden voorbereidings- en selectietraject afgerond.
- e) Voorafgaand aan de plaatsing van een jeugdige in het gezin van de pleegouder beoordeelt de zorgaanbieder die pleegzorg biedt of de jeugdige in het gezin van de pleegouder kan worden geplaatst, gelet op de leeftijd en de problemen van de jeugdige, de samenstelling van het gezin van de pleegouder en de verwachte duur van de plaatsing van de jeugdige in het gezin van de pleegouder.

Toelichting

De screening van aspirant pleegouders valt onder het wettelijk kader van de Wet op de jeugdzorg. Deze wettelijke criteria vormen een belangrijk deel van de basis van het Kwaliteitskader Voorbereiding en screening aspirant pleegouders (zie artikel 28a Wet op de jeugdzorg). Op 1 juli 2013 is de Wet verbetering positie pleegouders in werking getreden. Met deze wetswijziging is een aantal criteria in het kader van de screening van aspirant pleegouders verplaatst van de Regeling pleegzorg naar de Wet op de jeugdzorg en anders verwoord. Artikel 1 is hierop aangepast.

Verklaring van geen bezwaar Raad voor de Kinderbescherming

Een verklaring van geen bezwaar (VGB) van de Raad voor de Kinderbescherming is een onlosmakelijk onderdeel en voorwaarde in de procedure van screening van aspirant pleegouders. Aan dit kwaliteitskader is een 'model machtiging tot inwinnen van informatie door de Raad voor de Kinderbescherming' toegevoegd, zoals geldt vanaf 1 januari 2013 (bijlage 1). Deze machtiging wordt door aspirant pleegouders ingevuld en ondertekend. Het model voor het verkrijgen van een VGB bevat alle onderwerpen waarover de Raad gegevens nodig heeft om onderzoek te kunnen doen.

Bij het onderzoek in verband met de verklaring raadpleegt de Raad de volgende gegevensbestanden voor alle bewoners van 12 jaar en ouder op het pleegadres: het Bevolkingsregister, het archief van de Raad voor de Kinderbescherming en het Justitieel Documentatie Register (JDR). Overigens worden ook de zogenaamde lat-relaties betrokken in het onderzoek². De Raad voor de Kinderbescherming zal geen VGB afgeven als feiten bekend worden die duiden op een zodanig gedrag, zodanige mentaliteit of zodanige omstandigheden van (één van) de aspirant pleegouders of leden van het aspirant pleeggezin, dat het aan hen geven van verantwoordelijkheid voor de opvoeding of de (tijdelijke) zorg voor kinderen, een gevaar voor het welzijn van deze kinderen zou opleveren.

De Raad oordeelt dat een gevaar voor het welzijn van eventueel te plaatsen pleegkinderen in beginsel aanwezig is indien er sprake is geweest van (een) veroordeling(en) wegens misdrijven zoals ernstige vermogensdelicten, geweldsdelicten, oplichtingmisdrijven en zedenmisdrijven, veroordelingen wegens overtredingen van zodanige aard en/of frequentie, dat blijkt wordt gegeven van een gering verantwoordelijkheidsbesef bij betrokkene(n) en geseponeerde zaken die een

² Een lat-relatie is een liefdesrelatie waarbij twee partners ervoor kiezen geen gezamenlijke huishouding te voeren, maar apart te blijven wonen.

zodanige aard hebben dat kan worden aangenomen dat er een bijzonder risico aanwezig is in een pleegsituatie, zoals verdenking van zedemisdrijven of kindermishandeling.

Indien er sprake is geweest van een veroordeling wegens een zedendelict of kindermishandeling wordt zonder meer afgifte van een VGB geweigerd. In geval de Raad het voornemen heeft geen VGB af te geven of indien er twijfel bestaat over het al dan niet afgeven van een VGB, nodigt de Raad de aspirant pleegouders uit voor een gesprek om toelichting te geven en/of aanvullende informatie te vragen. De eventueel door de aspirant pleegouders in het gesprek verstrekte informatie wordt meegewogen bij de beslissing over het al dan niet afgeven van een verklaring van geen bezwaar.

Om te voorkomen dat personen die in het verleden door een organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg als ongeschikt zijn beoordeeld, bij een andere organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg worden ingezet, is per 1 januari 2013 een element aan de procedure rond de VGB toegevoegd. De wijziging in de procedure houdt in dat de Raad voor de Kinderbescherming aan de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg mededeelt of er al dan niet eerder voor betreffende aspirant pleegouder(s) een VGB is aangevraagd. Indien een aspirant pleegouder eerder bij een andere organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg actief is geweest als pleegouder of de selectieprocedure bij een andere organisatie heeft doorlopen zonder positief resultaat, wordt dit bij de nieuwe organisatie bekend vanwege de kennis over een eerdere VGB-aanvraag. Deze organisatie vraagt vervolgens toestemming aan de aspirant pleegouder om informatie op te vragen bij de collega-organisatie. Indien een aspirant pleegouder hier niet mee akkoord gaat, kan dit voor de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg reden zijn om niet verder in zee te gaan met deze persoon waardoor deze niet (opnieuw) als pleegouder kan fungeren.

2. Landelijke criteria

De basis van het voorbereidings- en screeningstraject wordt gevormd door zes landelijke criteria op basis waarvan de beoordeling van aspirant pleegouders plaatsvindt:

- a. Openheid & duidelijkheid, hieronder begrepen:
 - pleegouders onderhouden positieve contacten met pleegkinderen, de familie van pleegkinderen, burens, artsen, leerkrachten enzovoort.
 - pleegouders kunnen luisteren, vragen stellen, problemen verduidelijken, praten zonder veroordelen enzovoort.
 - pleegouders kunnen uitkomen voor hun gevoelens
- b Samenwerken & delen van opvoederschap, hieronder begrepen:
 - pleegouders kunnen het opvoederschap delen met de ouders van kind, zowel praktisch als gevoelsmatig.
 - pleegouders kunnen werken met hulpverleners, zoals pleegzorgbegeleiders en medewerkers van Bureau Jeugdzorg.
- c. Jeugdigen helpen een positieve kijk op zichzelf te ontwikkelen, hieronder begrepen:
 - pleegouders helpen jeugdigen hun levensgeschiedenis te begrijpen.
 - pleegouders helpen de jeugdige zich goed te voelen over zichzelf (wat er in het verleden ook gebeurd is).
- d. Jeugdigen helpen hun gedrag te veranderen, zonder hen te beschadigen, hieronder begrepen:
 - pleegouders doorbreken de cirkel van geweld en verwaarlozing waar veel jeugdigen in zitten.
 - pleegouders geven de jeugdige positieve aandacht en stimuleren hen tot gewenst gedrag.
- e. Kunnen inschatten welke uitwerking het pleegouderschap op hun eigen situatie heeft, hieronder begrepen:
 - pleegouders kunnen omgaan met veranderingen die in het gezin ontstaan.

- pleegouders kunnen omgaan met verlies.
- f. Veiligheid: het bieden van een veilige leefomgeving aan een pleegkind, hieronder begrepen:
- pleegouders zijn in staat om vanuit een stabiele gezinssituatie een veilige leefomgeving te creëren.
 - Pleegouders zijn in staat om een gezonde seksuele ontwikkeling van jeugdigen te stimuleren, kunnen (eventueel met ondersteuning) omgaan met een (seksueel) traumatische voorgeschiedenis van een jeugdige en zijn in staat om adequaat te reageren op signalen van grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik.

Toelichting

Nadat aan de wettelijke criteria ten aanzien van leeftijd en verklaring van de Raad voor de Kinderbescherming is voldaan start een voorbereidings- en screeningstraject bij de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg om te beoordelen of aspirant pleegouders aan de derde wettelijke eis voldoen. Deze wettelijke eis is vertaald in zes landelijke criteria die in het traject worden meegenomen. De zes landelijke criteria kunnen door de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg worden uitgewerkt in een competentieprofiel voor pleegouders. In bijlage 2 is een voorbeeld van een dergelijk competentieprofiel opgenomen.

De zes landelijke criteria zijn ook van toepassing op netwerkpleegzorg. Gezien de bijzondere situatie van netwerkpleegzorg kan de weging van de criteria wat anders zijn ten opzichte van bestandspleegzorg.

Van pleegouders wordt verwacht dat zij het pleegkind in zowel psychisch als fysiek opzicht een veilige leefomgeving kunnen bieden, waarbij in aanmerking wordt genomen het gedrag van de pleegouders zelf, het gedrag van hun omgeving, het vermogen van pleegouders om signalen van onveiligheid op te pakken en hierover te communiceren en de materiële voorzieningen die aanwezig zijn. Van de organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg wordt op hun beurt verwacht om, in het kader van hun verantwoordelijkheid voor het bieden van een verantwoord pedagogisch klimaat, zicht te hebben op de veiligheid van pleegkinderen in pleeggezinnen.³ Om te kunnen beoordelen of pleegouders in staat zijn en blijven een veilige leefomgeving te bieden, voert de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp periodiek, dat wil zeggen minimaal jaarlijks, een veiligheidscheck uit bij het pleeggezin thuis. Dit is een vragenlijst om de veiligheid in pleeggezinnen in kaart te brengen en zoveel mogelijk te waarborgen. De veiligheidscheck dient onder andere als signaleringsmiddel voor onveilige situaties en als kapstok voor een open gesprek over een lastig thema. In bijlage 3 is een voorbeeld van een veiligheidscheck weergegeven.

Vanuit het perspectief van veiligheid wordt gedurende het voorbereidings- en screeningstraject op verschillende momenten met aspirant pleegouders ook uitdrukkelijk gesproken over seksualiteit, seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik. Enerzijds vanuit de gedachte van voorbereiding van aspirant pleegouders op de mogelijke komst van een pleegkind met een traumatische seksuele voorgeschiedenis, maar zeker ook vanuit de verantwoordelijkheid van de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg voor de veiligheid van het pleegkind in het pleeggezin. Het spreekt vanzelf dat dit thema ook terugkomt in de begeleiding van pleegouders en de periodieke evaluatie van de pleeggezinplaatsing.

Een van de aanbevelingen van de commissie Samson richt zich op het betrekken van het sociale netwerk van (aspirant) pleegouders. De inzet van het sociale netwerk biedt kansen om pleegouders te ondersteunen, om sociale isolatie tegen te gaan en eventueel ook om ongewenste ontwikkelingen te signaleren. Het is daarom van belang om, indien mogelijk, de inzet van het netwerk al in het voorbereidings- en screeningstraject te benoemen en bespreken. Behulpzaam daarbij is bijvoorbeeld het samen met pleegouders maken van een genogram of ecogram, waarmee het netwerk van pleegouders in beeld kan worden gebracht, om van daaruit te bekijken wie de steunbronnen zijn van pleegouders.

³ Notitie Inspectie jeugdzorg 'Veiligheid pleegkinderen in beeld. Stand van zaken van de verbeteringen door pleegzorgaanbieders naar aanleiding van eerder inspectieonderzoek', oktober 2010.

3. Algemene Voorwaarden

3.1. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg hanteert Algemene Voorwaarden.

3.2. Aspirant pleegouders die in aanmerking willen komen voor erkenning, gaan in de onderzoeksfase akkoord met de Algemene Voorwaarden.

Toelichting

De Algemene Voorwaarden regelen de formele en juridische afspraken tussen pleegouders en de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg. Hierin zijn afspraken vastgelegd die voor alle pleegouders bij alle pleegzorgvormen gelden. De Algemene Voorwaarden bevatten bijvoorbeeld informatie over bijvoorbeeld het opvragen van referenties en de mogelijkheid van het uitvoeren van een herscreening.

Aspirant pleegouders wordt gevraagd al tijdens het voorbereidings- en screeningstraject akkoord te gaan met de Algemene Voorwaarden. Als onderdeel van het proces dus. Een model Algemene Voorwaarden is in bijlage 4 opgenomen.

Algemene Voorwaarden kunnen bij *aspirant* pleegouders zonder problemen worden aangeboden. Echter, bij reeds bestaande pleegzorgcontracten is dit lastiger. Dit heeft te maken met de eisen uit het algemeen contractenrecht in boek 6 Burgerlijk Wetboek. Met name aan de eis dat de pleegouders voor of uiterlijk tijdens het afsluiten van het contract op de hoogte moeten zijn gebracht van de Algemene Voorwaarden, wordt dan niet voldaan. Immers, deze contracten zijn reeds overeengekomen. De bestaande pleegouders kunnen daarom dus niet gehouden worden aan hetgeen is opgenomen in de Algemene Voorwaarden of verplicht worden deze te accepteren. Uiteraard kan pleegouders worden gevraagd de Algemene Voorwaarden alsnog te accepteren.

De wijze van akkoordverklaring (bijvoorbeeld door middel van ondertekening) gebeurt op de wijze zoals bij de betreffende organisatie gebruikelijk is. Hieraan worden in dit kwaliteitskader geen voorschriften verbonden.

4. Voorbereidings- en screeningstraject

4.1. Het voorbereidings- en screeningstraject kent twee componenten: het principe van zelfselectie en bindende selectie door de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg.

4.2. Het voorbereidings- en screeningstraject omvat de volgende stappen:

- a) Schriftelijk informatiepakket
- b) Voorlichtingsbijeenkomst
- c) (Groepsgewijs) Voorbereidingsprogramma
- d) Huisbezoeken, met de mogelijkheid voor aandacht voor de biologische kinderen van het gezin
- e) Rapportage
- f) Definitieve inschrijving

Toelichting

Het voorbereidings- en screeningstraject heeft de vorm van een 'trechter': van algemene informatie naar specifieke aspecten die de aspirant pleegouders op hun eigen leefsituatie kunnen betrekken. Onder het voorbereidings- en screeningstraject valt ook de component selectie. Screening is het doen van onderzoek, waarin men uiteindelijk komt tot een besluit tot selectie.

Per organisatie kan de organisatorische invulling van het traject, de volgorde of de benaming ervan verschillen. Een voorbeeld hiervan is de uitvoering van het voorbereidingsprogramma: dat kan groepsgewijs of op andere wijze. Kortom, differentiatie per organisatie is mogelijk. Hierin is de organisatie dan ook transparant.

De eerste kennismaking met pleegzorg is informatief; op basis van de informatie kunnen aspirant pleegouders bepalen of pleegzorg mogelijk iets is voor hen en in hun leven past.

De in artikel 4.2. genoemde stappen zijn ook van toepassing op netwerkpleegzorg. Echter, gezien de bijzondere, individuele situatie van netwerkpleegzorg kan de volgorde of zwaarte verschillen ten opzichte van bestandspleegzorg. Een verschil is bijvoorbeeld dat de betrokkenen elkaar al kennen, waardoor het mogelijk is om in een afstemmingsgesprek alle betrokkenen te horen en te toetsen of er voldoende draagvlak is voor de plaatsing.

5. Voorbereiding

- 5.1. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp stelt zijn eigen voorbereidingsprogramma's vast, waarvan de zes landelijke selectiecriteria van artikel 2 onderdeel uitmaken.**
- 5.2. Het doel en de inhoud van het voorbereidingsprogramma wordt tijdig kenbaar gemaakt aan de aspirant pleegouders.**

Toelichting

In de fase van voorbereiding komen de belangrijkste thema's aan de orde; niet alleen theoretisch maar ook praktisch in de vorm van oefeningen en opdrachten. Het voorbereidingsprogramma is gericht op zelfselectie, dat wil zeggen dat aspirant pleegouders in de loop van de voorbereiding zelf tot het inzicht komen of zij voldoende draagkracht hebben.

De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp stelt zijn eigen voorbereidingsprogramma's vast. Echter, de wettelijke criteria en de zes genoemde landelijke selectiecriteria maken onderdeel uit van ieder voorbereidingsprogramma. Zo gelden voor alle organisaties dezelfde landelijke selectiecriteria.

6. Screening

- 6.1. Bij huisbezoeken wordt, aan de hand van de zes landelijke selectiecriteria van artikel 2, uitgebreid stilgestaan bij de leefsituatie, leefomgeving en achtergrond van de aspirant pleegouder.**
- 6.2. De huisbezoeken worden afgelegd door dezelfde medewerkers van de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg die geheel of gedeeltelijk betrokken zijn bij de voorbereidingscursus.**
- 6.3. Indien de medewerker dit noodzakelijk acht, kan in verband met de vraag naar de lichamelijke en geestelijke gesteldheid van de aspirant pleegouder, een medisch adviseur of een behandelend arts worden geconsulteerd.**
- 6.4. De medewerker vraagt na overleg met de aspirant pleegouder één of meerdere referenties op van de aspirant pleegouder.**

Toelichting

De huisbezoeken worden afgelegd door dezelfde medewerkers van de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg die geheel of gedeeltelijk betrokken zijn bij de voorbereidingscursus. Op deze manier krijgen de medewerkers een goed beeld van de aspirant pleegouders en van hun levenssituatie en leefomgeving.

De lichamelijke en geestelijke gesteldheid van de aspirant pleegouders is onderwerp van gesprek bij de huisbezoeken. Een medische verklaring is na invoering van de Wet op de jeugdzorg niet meer verplicht, maar bij twijfel kan een medisch adviseur of eventueel een behandelend arts worden geconsulteerd.

Een van de aanbevelingen van de commissie Samson was het opvragen van referenties van aspirant pleegouders. De medewerker van de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg die de screening uitvoert vraagt na overleg met de aspirant pleegouder een of meerdere referenties op, bijvoorbeeld bij familieleden of een werkgever. Referenties worden opgevraagd om een breder beeld te verkrijgen van de aspirant pleegouder, diens situatie en omgeving. Een blik van een derde die de pleegouder van nabij kent. Door standaard referenties op te vragen en dit ook als zodanig te communiceren naar aspirant pleegouders, wordt duidelijk dat dit een standaard onderdeel is van het reguliere proces. Referenties worden dan niet opgevraagd bij (vermoedens van) problemen, waarmee het onderwerp uit een negatieve sfeer wordt gehaald.

7. Transparantie over screeningscriteria

- 7.1. De screening van aspirant pleegouders vindt plaats aan de hand van de wettelijke en landelijke criteria zoals genoemd in artikel 1 en 2. Deze criteria zijn bekend bij de aspirant pleegouders.**
- 7.2. Daarnaast kan de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg aanvullende criteria hanteren bij de screening van aspirant pleegouders.**
- 7.3. Indien de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg bij de screening gebruik maakt van aanvullende criteria, worden deze schriftelijk vastgesteld en tijdig kenbaar gemaakt aan aspirant pleegouders.**

Toelichting

De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg hanteert in haar onderzoek naar de geschiktheid van aspirant pleegouders verschillende criteria. Ten eerste zijn er de wettelijke criteria zoals opgenomen in artikel 1 van dit kwaliteitskader. Daarnaast hanteert de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg de landelijke criteria die zijn neergelegd in artikel 2 van dit kader. Deze twee categorieën criteria worden standaard betrokken in het traject; hiervan wordt niet afgeweken door de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg kan daarnaast aanvullende criteria vaststellen. Hierbij kan worden gedacht aan aspecten die te maken hebben met een stabiele situatie binnen het pleeggezin, zoals verhuizing, kinderwens of verandering van werkgever. Ook kunnen aanvullende criteria worden gehanteerd die bijvoorbeeld voortvloeien uit de identiteit van de organisatie.

In geval niet wordt voldaan aan een of meerdere van de criteria zoals genoemd in artikel 7, behoudens de wettelijke criteria uit artikel 1 (deze zijn in ieder geval dwingend), worden de aspirant pleegouders in principe niet geaccepteerd. In dit geval vinden een of meerdere gesprekken plaats met de aspirant pleegouders, waarin de draagkracht-draaglastverhouding en/of de mogelijkheden van het aspirant pleeggezin worden besproken in relatie tot de behoeftes van het kind, de wensen van biologische ouders, maatschappelijke verantwoordelijkheid en de visie op pleegzorg van de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg. Op basis hiervan maakt de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg een weloverwogen afweging of het niet voldoen aan een of meerdere voorwaarden voldoende reden is voor afwijzing van de aspirant pleegouders.

Omwille van de transparantie in de onderzoeksfase verstrekt de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg aan aspirant pleegouders informatie over de verschillende criteria.

8. Selectiebesluit

- 8.1. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg neemt op basis van de verkregen informatie uit het voorbereidings- en selectietraject een weloverwogen besluit over de selectie van aspirant pleegouders.**
- 8.2. Van het selectiebesluit worden de aspirant pleegouders schriftelijk en mondeling in kennis gesteld. Tevens ontvangen zij het onderzoeksrapport.**
- 8.3. Bij een afwijzing worden aspirant pleegouders tevens schriftelijk geïnformeerd over de reden van afwijzing. Hierbij wordt aangegeven op basis van welke criteria tot afwijzing is besloten.**

Toelichting

Het selectietraject omvat voor een deel zelfselectie door aspirant pleegouders. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg heeft echter de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid ten aanzien van de selectie.

Het zogenaamde selectiebesluit is een schriftelijk besluit. Bij een besluit tot afwijzing geeft de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg in haar besluit aan op basis van welke criteria tot afwijzing is besloten. Aspirant pleegouders die zijn afgewezen kunnen immers de behoefte hebben om te weten om welke reden(en) de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg tot afwijzing heeft besloten.

In de eerste versie van het Kwaliteitskader Voorbereiding en screening aspirant pleegouders was de bepaling opgenomen dat zowel bij acceptatie als afwijzing ondertekening van het onderzoeksrapport volgt. Omdat bleek dat dit artikellid in de praktijk vragen oproep en organisaties niet of op verschillende wijze ondertekenen, is besloten dit artikellid te schrappen. Aangezien het wel gebruikelijk is om aspirant pleegouders inzicht te geven in het onderzoeksrapport, ondermeer om hen op het rapport te kunnen laten reageren, is in 8.2 opgenomen dat zij dit rapport ontvangen.

9. Jaarlijkse evaluatie en herhaling Raadsonderzoek

- 9.1. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg voert jaarlijks een evaluatie van de pleeggezinplaatsing uit, waarvan een veiligheidscheck onderdeel uitmaakt, en legt deze vast.**
- 9.2. Indien de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg hiertoe aanleiding ziet, kan zij besluiten dat een nieuwe verklaring van geen bezwaar van de Raad voor de Kinderbescherming noodzakelijk is. Hiervoor is de toestemming vereist van de pleegouders.**

Toelichting

De veiligheid van pleegkinderen bij pleegouders wordt door organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg voorop gesteld. In het kader van de verantwoordelijkheid die de

pleegzorgorganisatie hierin heeft, voert de organisatie bij de jaarlijkse evaluatie een veiligheidscheck uit. Deze vindt plaats bij de pleegouders thuis. In dat kader ziet/spreekt de pleegzorgwerker ook (met) het pleegkind, zonder aanwezigheid van de pleegouders. Een en ander uiteraard voor zover de leeftijd van het pleegkind dat toelaat. Daarnaast moet worden opgemerkt dat het thema veiligheid bij de organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp inmiddels integraal onderdeel vormt van de begeleiding, zodat aandacht voor de veiligheid niet beperkt is tot eenmaal per jaar.

Bij de evaluatie van de pleeggezinplaatsing is nadrukkelijk oog voor de stabiliteit van de gezinssituatie en expliciete aandacht voor wijzigingen zoals scheiding, werkloosheid of ziekte. Dit komt overigens tot uitdrukking in de veiligheidscheck.

Indien de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg daartoe aanleiding ziet, kan zij besluiten dat een nieuwe verklaring van geen bezwaar van de Raad voor de Kinderbescherming gewenst is. Dit is het geval als pleegouders langer dan 2 jaar op een wachtlijst staan of als ze reeds voor een of meerdere pleegkinderen zorgen. Voor een dergelijk onderzoek is echter wel toestemming vereist van de pleegouders. Een nieuwe verklaring van geen bezwaar van de Raad voor de Kinderbescherming moet in ieder geval worden aangevraagd bij de komst van nieuwe inwonenden in het pleeggezin die twaalf jaar of ouder zijn, met uitzondering van pleegkinderen.

Bij de herziening van het kwaliteitskader is er niet voor gekozen om een bepaling op te nemen over een verplichte periodieke aanvraag van de verklaring van geen bezwaar. Het ministerie van VWS verkent of de zogenoemde continue screening, die eerder dit jaar is geïntroduceerd in de kinderopvang, ook ingevoerd kan worden in de jeugdzorg. Jeugdzorg Nederland is betrokken bij de verkenning rond dit thema, waarbij niet alleen werknemers onder de continue screening zullen vallen maar waarschijnlijk ook pleegouders en gezinshuisouders. Mits uitgevoerd onder de juiste voorwaarden, kan de continue screening van pleegouders een grotere toegevoegde waarde hebben binnen de jeugdzorg dan een verplichte periodieke aanvraag van een verklaring van geen bezwaar.

10. Herscreening bij wijzigingen met betrekking tot het pleeggezin

- 10.1. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg is verantwoordelijk voor de veiligheid van en geboden zorg aan pleegkinderen.**
- 10.2. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg kan, indien zij dit nodig acht in het belang van het pleegkind en diens veiligheid, tussentijds een screening uitvoeren.**
- 10.3. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg kan, indien er een wijziging in de gezinssituatie van pleegouders heeft plaatsgevonden, besluiten tussentijds een screening als genoemd in artikel 10.2. uit te voeren.**
- 10.4. Indien pleegouders al dan niet met pleegkinderen verhuizen naar een andere regio, kan de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg in die regio besluiten de pleegouders opnieuw te screenen.**
- 10.5. In het geval als bedoeld in artikel 10.4. kan de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg met toestemming van de pleegouders informatie opvragen bij de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg uit de regio waar de pleegouders vandaan komen.**
- 10.6. Herscreening vindt, ongeacht pleegzorgvorm, plaats op basis van dezelfde uitgangspunten en landelijke selectiecriteria, waarbij de weging per pleegzorgvorm kan verschillen.**
- 10.7. Het opvragen van een nieuwe verklaring van geen bezwaar van de Raad voor de Kinderbescherming kan onderdeel uitmaken van de herscreening.**
- 10.8. De pleegouders zijn over de mogelijkheden van herscreening vooraf, dat wil zeggen bij het voorbereidings- en screeningstraject, reeds geïnformeerd.**

Toelichting

De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg is verantwoordelijk voor de geboden zorg aan pleegkinderen. Vanuit dit perspectief moet de organisatie onder andere toezien op een pedagogisch verantwoorde en veilige leefomgeving. In het kader van deze verantwoordelijkheid voert de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg, indien zij dit noodzakelijk acht, tussentijds een screening uit.

Aanleiding voor een herscreening kan zijn het plaatsvinden van een life-event, bijvoorbeeld zwangerschap, ondergaan of opstarten van medische behandeling met doelen van zwangerschap, langdurige of levensbedreigende ziekte, overlijden van een naast familielid, huwelijk, scheiding, samenwonen, of een wijziging van de omstandigheden zoals genoemd in de verschillende criteria uit dit kwaliteitskader. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg zorgt er voor dat pleegouders van deze mogelijkheid tot tussentijdse screening op de hoogte zijn.

Uitgangspunt bij pleegzorg is dat ieder pleegkind recht heeft op een pleeggezin en niet andersom. De organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg hanteren allen het kwaliteitskader en beoordelen (aspirant) pleegouders dus op basis van dezelfde uitgangspunten en criteria. Organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg kunnen echter op grond van hun eigen verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het pleegkind, aanvullende criteria en bijvoorbeeld op grond van visie of gewijzigde omstandigheden, besluiten een (gedeeltelijke) herscreening uit te voeren. De verkregen informatie genoemd in artikel 10.5 kan ertoe bijdragen dat herscreening achterwege wordt gelaten of in lichtere mate wordt uitgevoerd.

11. Vervolg na acceptatie: matching, plaatsing en begeleiding

- 11.1. Bij een positief eindoordeel wordt een rapportage met pleegouderprofiel opgesteld die als handreiking dient bij de matching en richtinggevend is voor de begeleiding bij een plaatsing.**
- 11.2. Na de matching vindt een zorgvuldig kennismakingstraject plaats.**
- 11.3. Na plaatsing wordt de verkregen rapportage, zoals genoemd in artikel 11.1. gebruikt in de begeleiding van pleegouders en vastgelegd in een pleegouderbegeleidingsplan.**
- 11.4. Het pleegouderbegeleidingsplan wordt jaarlijks met de pleegouders besproken en indien nodig bijgesteld.**
- 11.5. Indien pleegouders hun aanbod van pleegzorgvorm wijzigen, kan een herscreening plaatsvinden door de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg.**

Toelichting

De matching is een belangrijk onderdeel in de pleegzorg voor het succes van een plaatsing. Matching is maatwerk en vanuit het belang van het kind en het pleeggezin als geheel een van de belangrijkste stappen in het hele proces.

Bij een positief eindoordeel - aspirant pleegouders willen verder en de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg acht hen geschikt - wordt een rapportage opgesteld waarin naast de kracht en de competenties van aspirant pleegouders ook de aandachtspunten worden beschreven. Deze rapportage dient als handreiking voor de matching en is richtinggevend voor de begeleiding bij een plaatsing.

Bij de ingroei van het pleegkind in het gezin maar ook gedurende de plaatsing kunnen pleegouders extra worden ondersteund door middel van specifiek hulpverleningsaanbod, zoals video-interactie-begeleiding, of scholings- c.q. cursusaanbod. Dat kan wenselijk of noodzakelijk zijn als pleegouders bijvoorbeeld een pleegkind met een seksueel traumatische voorgeschiedenis of seksuele problematiek hebben opgenomen.

De pleegzorgbegeleider legt regelmatig huisbezoeken af en er zijn geregeld andere vormen van contact (telefonisch, email etc). De leidraad voor de begeleiding en de huisbezoeken wordt gevormd door het hulpverleningsplan en pleegouderbegeleidingsplan. Het afnemen van de

veiligheidscheck maakt onderdeel uit van de jaarlijkse bespreking van het pleegouderbegeleidingsplan.

Pleegzorgbegeleiders krijgen door hun periodieke contacten met het gezin een goed beeld van het reilen en zeilen. Daarnaast kunnen regelmatig opvoedingsprogramma's worden aangeboden en themabijeenkomsten worden georganiseerd over omgaan met moeilijk gedrag, hechting en loyaliteit enzovoorts.

Hoewel bij het voorbereidings- en screeningstraject voor elke pleegzorgvorm wordt uitgegaan van dezelfde uitgangspunten en criteria, kan de weging van verschillende criteria verschillen. Daarom is het noodzakelijk om bij wijziging van pleegzorgvorm een herscreening uit te voeren.

In geval van het besluit tot bijplaatsing van pleegkinderen in een pleeggezin wordt het belang van het reeds geplaatste pleegkind c.q. de reeds geplaatste pleegkinderen uitdrukkelijk meegenomen. Indien bijplaatsing geschiedt door een andere organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp, vindt onderling overleg plaats tussen de twee organisaties.

Als pleegouders eenmaal zijn geaccepteerd door de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg, volgt niet altijd direct een plaatsing van een pleegkind. Zoals hierboven opgemerkt is matching maatwerk en kan het vaak wat langer duren voordat er een match is tussen een pleeggezin en een pleegkind. Het is van belang dit aspect van pleegzorg tijdens het voorbereidings- en screeningstraject maar ook ná de acceptatie te (blijven) benadrukken, zodat pleegouders een realistische kijk hebben op het pleegouderschap en de concrete invulling ervan en weten dat ze mogelijk moeten wachten voordat zij een pleegkind kunnen opnemen.

Voor pleegouders die enige tijd geen pleegkind hebben opgenomen en 'in de wacht staan', is het belangrijk te worden betrokken vanuit hun rol en te worden geïnformeerd. Zorg dat er binding en verbinding is en blijft tussen de pleegouders en de organisatie, bijvoorbeeld door middel van het organiseren van informatieavonden voor deze doelgroep of het koppelen van een medewerker aan pleegouders die tijdelijk geen pleegkind in huis hebben.

12. Het voorbereidings- en screeningstraject en de diversiteit in pleegzorg

12.1. Bij het voorbereidings- en screeningstraject kan de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg in haar programma rekening houden met de verschillende vormen van pleegzorg.

12.2. Dit laat onverlet dat de wettelijke criteria en de zes landelijke selectiecriteria en overige uitgangspunten uit het kader te allen tijde blijven gelden. De volgordelijkheid en zwaarte die aan de selectiecriteria gegeven worden, kan echter op basis van de soort pleegzorg verschillen.

Toelichting

In de loop der jaren is steeds meer diversiteit in de pleegzorg ontstaan: weekend-, vakantie- en deeltijdpleegzorg ontwikkelden zich en het aantal netwerkplaatsingen nam steeds verder toe. Hierdoor is de behoefte aan meer diversiteit in de voorbereidingstrajecten toegenomen. Daarom werden bijvoorbeeld verkorte programma's voor onder andere weekend- en deeltijdpleegzorg ontwikkeld. Op basis van de eigen situatie en de ervaringen van de organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg werd het voorbereidings- en screeningstraject verder aangepast. Zo kwam er in verschillende regio's meer aandacht voor het feit dat veel pleegkinderen van allochtone afkomst zijn en werd hieraan in de voorbereiding specifieke aandacht besteed. De organisaties

voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg kunnen op basis van deze diversiteit maatwerk leveren in de vraag naar pleegzorg en houden met deze diversiteit ook rekening in de voorbereidingstrajecten. Dit laat uiteraard onverlet dat de wettelijke criteria, de zes landelijke selectiecriteria en overige uitgangspunten uit het kader te allen tijde blijven gelden. De volgordelijkheid en zwaarte van de criteria kunnen echter op basis van de soort pleegzorg verschillen.

13. Netwerkpleegzorg

- 13.1. De in dit kader opgenomen uitgangspunten bij de voorbereiding en screening van aspirant pleegouders gelden in beginsel ook voor netwerkpleegzorg.**
- 13.2. In geval van netwerkpleegzorg kan de organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg de volgorde en zwaarte van de uitgangspunten wijzigen, afhankelijk van de concrete situatie.**
- 13.3. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg hanteert bij netwerkpleegzorg het 'protocol netwerkpleegzorg, begeleiding, informatie, onderzoek en betaling'.**

Toelichting

De in dit kader opgenomen criteria en uitgangspunten bij de voorbereiding en screening van aspirant pleegouders gelden in beginsel ook voor netwerkpleegzorg. Echter bij netwerkpleegzorg is het veelal niet realistisch en niet haalbaar om dit traject in zijn geheel, in hetzelfde tempo of in deze volgorde te doorlopen. Vaak woont het pleegkind al bij de netwerkpleegouder en moet er een aangepast voortraject worden doorlopen. In het algemeen is de voorbereiding en selectie van netwerkpleegouders een individueel traject met huisbezoeken en een afstemmingsgesprek met alle betrokkenen (pleegouders, ouders, plaatser en kind van twaalf jaar en ouder). De criteria die worden gehanteerd zijn gelijk, maar bij netwerkpleegzorg is er meer aandacht voor de concrete situatie: opvoedingsvragen van het specifieke pleegkind en de opvoedingsmogelijkheden van de netwerkpleegouders in dit kader. Een acceptatie van aspirant pleegouders voor netwerkpleegzorg betekent niet automatisch dat het pleeggezin ook bestandspleegkinderen mag verzorgen en opvoeden. Hiervoor wordt opnieuw een voorbereidings- en screeningstraject doorlopen.

Sommige organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg organiseren ook voor netwerkpleegouders themabijeenkomsten c.q. een groepsgewijze voorbereiding. Veelal lukt het echter op praktische gronden niet om voldoende mensen tegelijk bijeen te krijgen om een groep te starten.

De wet biedt de mogelijkheid om bij netwerkpleegzorg van de reguliere procedure af te wijken. Zie artikel 28a lid 4 Wet op de jeugdzorg, namelijk indien 'degene die een jeugdige reeds verzorgt en opvoedt op het moment dat bij een zorgaanbieder die pleegzorg biedt de aanspraak van die jeugdige op verblijf bij een pleegouder tot gelding wordt gebracht...'. De betrokken organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg dient vast te stellen 'dat de verzorging en opvoeding van de jeugdige door diegene niet schadelijk is voor de ontwikkeling van de jeugdige'. Vervolgens moet de pleegzorgorganisatie binnen dertien weken nadat de aanspraak tot gelding is gebracht vaststellen of de netwerkpleegouder definitief wordt geaccepteerd.

Protocol netwerkpleegzorg, begeleiding, informatie, onderzoek en betaling'

In 2009 heeft de Nationale ombudsman een onderzoek uitgevoerd naar de knelpunten in de informatievoorziening aan en de betaling van netwerkpleegouders bij de start van de pleegzorg. De in dit kader uitgevoerde expertmeeting met diverse partijen heeft geleid tot een aantal afspraken.

Een van de afspraken behelst de inzet om te komen tot een verkorting van de procedure van het traject netwerkpleegzorg tot en met het onderzoek naar de geschiktheid van de pleegouders tot ten hoogste 13 weken. Hierbij hoort duidelijkheid omtrent taken en verantwoordelijkheden gedurende deze procedure, zowel voor de betreffende organisaties als voor de (netwerkpleeg)ouders.

Vornoemde acties zijn vertaald naar een schematisch protocol netwerkpleegzorg, begeleiding, informatie, onderzoek en betaling, waarin een beleidslijn is neergelegd voor de samenwerking en afstemming tussen Bureau Jeugdzorg en Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg bij netwerkpleegzorg. Met dit protocol moet voor de praktijk duidelijk worden wat de taken en verantwoordelijkheden zijn van Bureau Jeugdzorg en Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg in de verschillende fasen van de netwerkprocedure.

Bijlage 1: (verplichtend) Model machtiging tot inwinnen van informatie door de Raad voor de Kinderbescherming

Ondergetekende(n) heeft/hebben zich aangemeld voor het opnemen van een pleegkind. Daarom geeft/geven toestemming aan de instelling voor pleegzorg tot het inwinnen van informatie door de Raad voor de Kinderbescherming en verklaart/verklaren de aan de ommezijde vermelde informatie gelezen te hebben.

MAN/VROUW*

Achternaam : _____

Voornamen : _____

Geboortedatum/plaats : _____

BSN-nummer : _____

Datum + handtekening : _____

VROUW/MAN*

Naam : _____

Voornamen : _____

Geboortedatum/plaats : _____

BSN-nummer : _____

Datum + handtekening : _____

ADRES**

Adres, postcode en woonplaats: _____

Telefoonnummer : _____

Vorige woonplaats : _____ *(indien korter dan 5 jaar geleden verhuisd)*

Huisgenoten en kinderen van 12 jaar en ouder die wonen op hetzelfde adres als de aspirant pleegouders moeten eveneens tekenen voor het inwinnen van informatie.

Achternaam	Voornamen	Geboortedatum	Eigen kind/ pleegkind/anders	Handtekening

* Doorhalen wat niet van toepassing is.

**Indien een aanvragen een LAT relatie heeft, ook het woonadres van deze LAT relatie vermelden. Dit kan in de kantlijn naast de adresgegevens van de aanvrager.

Kinderen jonger dan 12 jaar

Achternaam	Voornamen	Geboortedatum	Eigen kind/ pleegkind/ anders	Inwonend/ uitwonend

Uitleg

Verklaring van Geen Bezwaar (VGB) door de Raad voor de Kinderbescherming

Een VGB van de Raad voor de Kinderbescherming is een voorwaarde om te kunnen starten met het onderzoek door de instelling voor pleegzorg die beoordeelt of u geschikt bent om pleegouder te zijn. Wettelijk is voorgeschreven dat de instelling voor pleegzorg beschikt over een dergelijke verklaring voor alle pleegouders. De VGB wordt gebaseerd op informatie over alle bewoners op het woonadres. Dat zijn aspirant pleegouders en alle inwonende kinderen en huisgenoten van 12 jaar en ouder.

Daarnaast wordt ook gekeken naar de personen waarmee u een (LAT) relatie heeft die niet woonachtig zijn op uw woonadres, maar (in de toekomst) mogelijk wel invloed hebben op de opgroeisituatie van het pleegkind.

Machtiging

De VGB kan alleen aangevraagd worden, indien u daarvoor schriftelijke toestemming geeft. Om deze verklaring aan te vragen, moet u een zgn. 'machtiging tot inwinnen van informatie door de Raad' invullen en ondertekenen. Deze machtiging moet ook door alle gezinsleden, huisgenoten van 12 jaar en ouder en evt. LAT relaties ondertekend zijn.

Onderzoek

Bij het onderzoek in verband met de VGB raadpleegt de Raad voor alle inwoners van 12 jaar en ouder op het woonadres en de eventueel opgegeven LAT relaties de volgende archieven:

- het bevolkingsregister;
- het eigen archief van de Raad voor de Kinderbescherming
- het (straf-)register van Justitiële Documentatie Dienst

De Raad krijgt daardoor onder meer de beschikking over gegevens over alle door de Officier van Justitie in behandeling genomen strafzaken. Dat zijn alle misdrijven en overtredingen, ook als de behandeling niet tot een veroordeling leidde en ook als de behandeling meer dan 4 jaar geleden plaatsvond.

De Raad zal geen VGB afgeven als hij bekend is of wordt met feiten uit de Justitiële Documentatie en/of het eigen archief die duiden op een zodanig gedrag, mentaliteit of omstandigheden van (één van) de aspirant pleegouders of van leden van het aspirant pleeggezin, dat het aan hen geven van verantwoordelijkheid voor de opvoeding of de (tijdelijke) zorg voor kinderen een gevaar voor het welzijn van deze pleegkinderen kan opleveren.

De Raad oordeelt dat een gevaar voor het welzijn van eventueel te plaatsen pleegkinderen in beginsel aanwezig is, indien er sprake is geweest van:

- een veroordeling of veroordelingen voor misdrijven zoals ernstige vermogensdelicten, geweldsdelicten, oplichtingmisdrijven en zedenmisdrijven;
- een veroordeling voor overtredingen van zodanige aard en/of frequentie, die blijk geeft van een gering verantwoordelijkheidsbesef bij betrokkene(n);
- geseponeerde zaken die een zodanige aard hebben dat kan worden aangenomen dat er een bijzonder risico is voor een pleegkind, zoals een verdenking van zedenmisdrijven of kindermishandeling.

Indien er sprake van een veroordeling voor een zedendelict of kindermishandeling, wordt een afgifte van een VGB geweigerd. In het geval dat de Raad het voornemen heeft geen VGB af te

geven of indien er twijfel bestaat over het wel of niet afgeven van een VGB, nodigt de Raad u uit voor een gesprek om toelichting te geven en/of aanvullende informatie te vragen. De eventueel door u in het gesprek verstrekte informatie wordt dan meegewogen bij de beslissing over het wel of niet afgeven van een VGB. Bij een weigering van een VGB ontvangt u een gemotiveerd besluit over de weigering en een mededeling op welke wijze u hiertegen bezwaar kunt maken (conform de Algemene Wet Bestuursrecht).

De Raad meldt aan de instelling voor pleegzorg het resultaat van zijn onderzoek uitsluitend in termen van het wel of niet afgeven van een VGB. Aan de instelling voor pleegzorg wordt dus geen inhoudelijke informatie verstrekt door de Raad. Indien van toepassing meldt de Raad ook aan de instelling van pleegzorg dat u al eerder om een VGB hebt gevraagd en welk besluit de Raad heeft genomen.

Een nieuwe VGB van de Raad voor de Kinderbescherming moet worden aangevraagd indien:

1. een pleeggezin voor een periode van twee jaar of langer niet feitelijk als pleeggezin heeft gefunctioneerd (er was twee jaar of langer geen pleegkind in uw gezin).
2. de gezinssamenstelling van het pleeggezin verandert; inwoning van nieuwe gezinsleden en huisgenoten van 12 jaar en ouder.

Een nieuwe VGB van de Raad voor de Kinderbescherming *kan* worden aangevraagd indien:

- 1 een voorziening voor pleegzorg dit in het kader van de jaarlijkse veiligheid check aan de Raad verzoekt.

Bijlage 2: Model competentieprofiel aspirant pleegouders geldend voor (naam organisatie)

Bron: Competentieprofiel Lindenhout 2013

Inleiding

De band tussen ouders en kinderen is de sterkste band in het menselijk leven. Deze band is onverbreekbaar, ook als ouders en kind geen contact met elkaar hebben of als zij elkaar afwijzen. De behoefte om het kind zelf groot te brengen wordt in principe door ouders ervaren als een natuurlijk gegeven. Zij houden van het kind, beschermen het en hebben er zeggenschap over. Zij verzorgen het kind en voeden het op. Ouderschap is ook verbonden met een besef van verantwoordelijk-zijn dat onvoorwaardelijk en tijdloos is.

Ouder van je kind b en en blijf je, opvoeder echter niet. Bij volwassenheid en zelfstandigheid van het kind houdt het opvoeden in principe op. Er zijn echter omstandigheden waardoor ouders hun kind v or de volwassenheid niet meer (geheel) kunnen opvoeden en de opvoedende taak (gedeeltelijk) bij een ander komt te liggen. Bij voorkeur is dat dichtbij en zo natuurlijk mogelijk, zoals in een netwerkpleeggezin of een bestandspleeggezin. Zowel voor ouders als voor het kind is en blijft de wederzijdse betrokkenheid op elkaar van wezenlijk belang.

Pleegouders en Lindenhout zijn samenwerkingspartners in de zorg voor kinderen die, (tijdelijk) in een pleeggezin wonen, en hun ouders. Zij scheppen ruimte en creëeren mogelijkheden voor het kind om zich te ontwikkelen en op te groeien in een pleeggezin, in de wetenschap dat het kind onlosmakelijk verbonden blijft met zijn ouders. Pleegouders en Lindenhout streven hetzelfde doel na: de optimale opvoeding en zorg voor het kind. Lindenhout heeft dan ook veel waardering voor pleegouders die deze belangrijke taak op zich willen nemen.

Vanuit de visie dat kinderen het beste door hun ouders kunnen worden opgevoed, is de eerste opdracht altijd om te onderzoeken wat er voor nodig is om terugkeer naar huis te realiseren. Wanneer dit haalbaar is, zal het (netwerk)pleeggezin deze terugkeer ondersteunen. Mocht blijken dat dit niet mogelijk is, wordt gestreefd naar voortzetting van de plaatsing van het kind in hetzelfde (netwerk)pleeggezin. Pleegouderschap wordt gezien als gedelegeerd opvoederschap. Kinderen moeten zich in het pleeggezin op alle ontwikkelingsgebieden verder kunnen vormen. Dit vraagt van pleegouders flexibiliteit om de continuiteit van de plaatsing te waarborgen. Er zal daarbij altijd gestreefd worden naar zo goed mogelijk contact tussen ouders/familie en kind.

Van pleegouders wordt verwacht dat zij bijdragen aan een gezonde ontwikkeling van pleegkinderen door een omgeving te bieden die de voorwaarden biedt voor groei en ontwikkeling. Kernelementen in een ondersteunende omgeving zijn enerzijds veiligheid en vertrouwen, anderzijds structuur en gezag, dit alles afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de jeugdige.

Veiligheid en vertrouwen ontstaan en worden bevorderd door een opvoeder die warmte en ondersteunende aanwezigheid biedt. Het betekent oog hebben voor de signalen van kinderen en daar adequaat op reageren. Daardoor voelen kinderen zich begrepen en geaccepteerd. Het ervaren van emotionele steun en veiligheid is belangrijk voor het ontwikkelen van competenties, het vergroten van veerkracht en het ontwikkelen van sociaal gedrag.

Structuur biedt kinderen houvast bij hun ontdekkingstocht in het leven en draagt bij aan het gevoel van veiligheid en competent zijn. Structuur bieden en grenzen stellen betekent duidelijk maken wat van kinderen verwacht wordt.

Het is belangrijk om respectvol met regels en grenzen om te gaan, zonder het gevoel van eigenwaarde van kinderen aan te tasten. Dit doe je door primair naar grenzen te kijken vanuit de behoefte van het kind, in plaats van regels voorop te stellen.

Op basis van de bovenstaande visie en de landelijke criteria voor pleegouders is het volgende competentieprofiel uitgewerkt:

1. Open en duidelijk zijn in communicatie

Kenmerken:

- Pleegouders sluiten aan bij de hulpvraag van het pleegkind en zijn ouders;
- Pleegouders kunnen luisteren, vragen stellen, problemen verduidelijken, praten zonder te veroordelen;
- Pleegouders kunnen gevoelens benoemen;
- Pleegouders tonen begrip voor de wensen en belangen van het pleegkind en zijn gezin/familie;
- Pleegouders maken duidelijke afspraken en houden zich hier vervolgens aan;
- Pleegouders zijn open, eerlijk en transparant in hun communicatie.

2. Samenwerken en delen van opvoederschap met ouders

Kenmerken

- Pleegouders kunnen omgaan met de verschillende betrokkenen en kunnen een neutrale positie innemen vanuit een niet-veroordelende houding;
- Pleegouders hebben inzicht in verschillende belangen en zijn in staat gezamenlijk belang en eigen belang in balans te houden;
- Pleegouders staan open voor begeleiding van de pleeggezinbegeleider;
- Pleegouders kunnen hulp vragen om de samenwerking invulling te geven;
- Pleegouders tonen begrip voor normen en waarden van anderen en gaan hier respectvol mee om;
- Pleegouders zoeken actief naar mogelijkheden om de samenwerking en het gedeelde opvoederschap met ouders invulling te geven, zij geven hier bijvoorbeeld invulling aan door te zorgen voor een goed contact en informatie-uitwisseling;
- Pleegouders zien en bejegenen ouders als de unieke ouders van het kind en kunnen omgaan met het gegeven dat zij als pleegouders gedelegeerd opvoeders zijn;

3. Kinderen helpen in hun sociaal-emotionele ontwikkeling

Kenmerken

- Pleegouders zijn in staat de eigenheid van het kind en zijn gezin te accepteren en kunnen een kind hierin ondersteunen en stimuleren;
- Pleegouders geven ruimte aan het kind en zijn ouders/familie om een band op te bouwen en te onderhouden;
- Pleegouders zijn in staat het kind te helpen met begrijpen van zijn levensgeschiedenis op een manier die aansluit bij de belevingswereld van het kind;
- Pleegouders zijn belangstellend, betrokken en meelevend;
- Pleegouders kunnen gevoelens en behoeften van het kind verwoorden en checken bij de ander of die zich daarin herkent;
- Pleegouders herkennen gevoelens van angst, verdriet of boosheid bij het kind en stimuleren het kind hierover te praten;
- Pleegouders spreken vertrouwen in het kind uit en geven complimenten.

4. Opvoeden

Kenmerken

- Pleegouders bieden een goede balans tussen veiligheid en vertrouwen én grenzen en voorspelbaarheid, afgestemd op het ontwikkelingsniveau van het kind;
- Pleegouders kunnen structuur geven en grenzen stellen zonder daarbij rigide te worden.

- Pleegouders sluiten aan bij de krachten van het kind;
- Pleegouders stimuleren een kind tot zelfstandigheid, passend bij de ontwikkeling van het kind;
- Pleegouders kunnen adequaat omgaan met afstand en nabijheid, in aansluiting op het kind;
- Pleegouders hebben een reële kijk op de ontwikkeling en overlevingsstrategieën van het kind en kunnen hier adequaat mee omgaan;
- Pleegouders zijn er op gericht het netwerk van het kind te bevorderen;
- Pleegouders begeleiden het kind adequaat indien er sprake is van terug (of door) plaatsing.

5. Invloed van pleegzorg op de eigen situatie inschatten

Kenmerken

- Pleegouders kunnen over eigen handelen reflecteren, feedback ontvangen en dit vertalen naar concreet handelen;
- Pleegouders kunnen de gevolgen van een nieuw gezinslid inschatten op gezins- en familierelaties;
- Pleegouders zijn in staat het gedrag van het kind niet persoonlijk op te vatten, maar te zien in de context van het kind en zijn geschiedenis;
- Pleegouders kunnen omgaan met (eigen) verlies;
- Pleegouders zijn flexibel in het omgaan met veranderingen in de duur van een plaatsing, kunnen omgaan met een plaatsing die langer dan wel korter duurt dan gepland, in aansluiting op wat het kind nodig heeft;
- Pleegouders zijn bereid hun vaardigheden verder te ontwikkelen;
- Pleegouders besteden de pleegzorgvergoeding op passende wijze;
- Indien er sprake is van netwerkpleegzorg: Pleegouders kunnen omgaan met de dubbelrol als pleegouder en tevens familie- of netwerkrelatie van pleegkind en zijn ouders.

6. Veiligheid

Kenmerken

- Pleegouders bieden het kind zowel psychisch als fysiek een veilige leefomgeving;
- Pleegouders herkennen eigen gevoelens van onmacht, frustratie en boosheid en maken dit bespreekbaar bij de pleeggezinbegeleider;
- Pleegouders herkennen onveilige situaties in en buiten het huis en maken dit bespreekbaar bij de pleeggezinbegeleider;
- Pleegouders beschermen het kind tegen onveilige situaties en zoeken actief naar een oplossing.

Bijlage 3: Model checklist indicatoren veiligheid kind in (netwerk)pleegzorg⁴

Checklist veiligheidsindicatoren kind in pleegzorg

Bron: De Combinatie Jeugdzorg, versie juli 2013

De checklist is een subjectief meetinstrument dat ingevuld wordt door de ambulante hulpverlener. Na aanleiding van de checklist kan met pleegouders en het pleegkind in gesprek gegaan worden over diverse onderwerpen. De scoring dient gewogen te worden in het licht van het geheel. Naast de scoring dienen de bevindingen woordelijk per item beschreven te worden in de daarvoor bestemde vakken.

Wanneer gebruiken?

Deze checklist is onderdeel van de jaarlijkse (her)screening van pleegouders, en dient afgenomen te worden tijdens het selectie/ acceptatieproces van (aspirant) pleegouders en vervolgens minimaal jaarlijks tijdens de (eind)evaluatie van pleegzorg. Naast deze checklist, is voor de jaarlijkse herscreening tevens het bespreken van de wettelijke, landelijke, en Combinatie Jeugdzorg eigen pleegzorgcriteria, alsmede de algemene voorwaarden van belang.

Integreren in verslaglegging en begeleiding

Een samenvatting/ conclusie van deze checklist moet terugkomen in verdere verslaglegging bij het zesde pleegzorgcriterium 'veiligheid'. Bijzonderheden vanuit deze checklist moeten besproken worden in de pleegzorgbegeleiding. De conclusie ten aanzien van de herscreening moet tevens verwoord worden in het evaluatie hulpverleningsplan.

Opnemen in dossiers

Deze checklist moet, zowel digitaal als in papieren versie, in het pleegouderdossier bewaard worden. Het zorgsecretariaat zorgt voor een digitale koppeling onder documenten in IJZA.

Ingevuld door:	Datum:
Locatie:	
Voornaam kind:	Achternaam kind:
J / M	
Geboortedatum:	
Naam (aspirant) pleegouder(s):	

⁴ In de bijlage twee modellen van twee organisaties, die als basis kunnen dienen voor checklists voor andere organisaties.

Indicatoren met betrekking tot de veiligheid van het kind

S: slecht, M: matig, G: goed

omcirkel het juiste antwoord

Dagelijkse verzorging

S / M / G

Onder andere voeding, kleding, hygiëne, woon/ leefomgeving

Continuïteit

S / M / G

Onder andere vaste woonplek, dagstructuur, regelmaat, gepaste regels, vaste opvoeders, omgaan veranderingen

Geborgenheid bij minimaal één vaste verzorger

S / M / G

Onder andere aanwezigheid pleegouders, oppasregeling

Voorbeeldgedrag van de pleegouders

S / M / G

Onder andere uitdragen waarden en normen, alcohol- en tabakgebruik, afspraken en regels

Emotionele en Affectieve aandacht

S / M / G

Onder andere aansluiten bij kind, troosten/steunen, begrip tonen

Pleegouders gaan in op behoeften van kind**S / M / G**

Onder andere sluiten aan, aanwezigheid van speelmateriaal, belangstelling, passende regels en afspraken

Pleegouders geven ruimte voor experimenteergedrag en omgang met leeftijdgenoten**S / M / G**

Onder andere aanmoedigen/ondersteunen initiatieven, gepaste verwachtingen en grenzen

Stimuleren ontwikkeling**S / M / G**

Onder andere ondersteunen bij school, mogelijkheden tot hobby's

Medische zorg**S / M / G**

Onder andere nakomen medische controles, contact huisarts, medicatietrouw

Fysieke veiligheid**S / M / G**

Onder andere kwaliteit woonruimte, kindvriendelijke woonomgeving, hygiëne in huis, risico's in en om het huis

Financiële middelen van het pleeggezin

S / M / G

Onder andere vaste inkomsten, financiële problemen

Samenwerking met biologische ouders

S / M / G

Onder andere contactname, benadering, communicatie, omgaan loyaliteit pleegkind

Contacten van het pleeggezin met de omgeving

S / M / G

Onder andere meerdere mensen uit sociaal netwerk bieden steun, vaste oppas

Gevoel van veiligheid van het kind

S / M / G

Onder andere gevoel van geborgenheid, loyaliteitsproblematiek, gedragsuitingen

Seksualiteit

S / M / G

Onder andere voorlichting, bespreekbaarheid, waarden/ normen, omgaan met seksueel (grensoverschrijdend) gedrag

Overige risicofactoren/aandachtpunten in relatie tot veiligheid

Risicofactoren

J = ja, N = nee, O = Onbekend

omcirkel het juiste antwoord

Risicofactoren voor kindermishandeling bij het pleeggezin en/of omgeving

In het aspirant pleeggezin zijn de volgende risicofactoren van toepassing of van toepassing geweest in de afgelopen periode:

- ✓ chronische en/of ernstige ziekte **J / N**
- ✓ (echt)scheiding **J / N**
- ✓ verhuizing **J / N**
- ✓ groot gezin (meer dan 3 (pleeg)kinderen) **J / N**
- ✓ te kleine of slechte huisvesting **J / N**
- ✓ materiële/financiële problemen **J / N**
- ✓ werkloosheid **J / N**
- ✓ huiselijk geweld **J / N**
- ✓ instabiel, ongeregeld leven **J / N**
- ✓ sociaal isolement **J / N**

Risicofactoren in contact tussen het (aspirant) pleeggezin en het biologisch gezin

- ✓ grote verschillen in attitude en opvoedingsgedrag **J / N / O**
- ✓ ouders zijn het oneens met de plaatsing **J / N / O**
- ✓ conflicten met familie of sociale omgeving **J / N / O**
- ✓ steeds terugkerende voor het gezin belastende oudercontacten **J / N / O**
- ✓ contact tussen pleegouders en biologische ouders is verstoord/
verloopt niet naar wens **J / N / O**

Risicofactoren bij (aspirant) pleegouders

- ✓ is zelf slachtoffer van mishandeling geweest **J / N / O**
- ✓ heeft op seksueel gebied vervelende ervaringen meegemaakt **J / N / O**
- ✓ heeft ernstige psychische stoornis (gehad) **J / N / O**
- ✓ heeft suïcidale of gewelddadige gedachte **J / N / O**
- ✓ heeft problemen met gebruik van genotsmiddelen **J / N / O**
- ✓ heeft problemen met de biologische achtergrond van het kind **J / N / O**

Samenvatting en conclusie

Onder andere risicofactoren en beschermende factoren t.a.v. de veiligheid van het kind, aandachtspunten voor de pleeggezinbegeleiding.

Deze samenvatting/ conclusie dient gekopieerd te worden naar het pleegouderbegeleidingsplan, criterium 6: Veiligheid. Aandachtspunten komen, indien nodig, terug als begeleidingsdoelen. Tevens dient deze samenvatting terug te komen in de evaluatie van het hulpverleningsplan van het pleegkind.

VEILIGHEIDSLIJST PLEEGZORG

Indicatoren met betrekking tot veiligheid

Bron: De Rading

		Slecht	Matig	Goed	Niet beoord
1	Dagelijkse verzorging. <ul style="list-style-type: none"> • Gezonde voeding; • Schone kleren; • Hygiëne; • Verwarming. 				
2	Regelmatig dag- en nachtritme, continuïteit. <ul style="list-style-type: none"> • Dagstructuur; • Regelmaat in bedtijden; • Gepaste grenzen en regels; • Een plotselinge veranderingen. 				
3	Geborgenheid bij minimaal één vaste verzorger. <ul style="list-style-type: none"> • Bij werkende pleegouders: een goede oppasregeling. 				
4	Voorbeeldgedrag van de verzorgers. <ul style="list-style-type: none"> • In het handelen normen en waarden zichtbaar maken. 				
5	Emotionele en affectieve aandacht. <ul style="list-style-type: none"> • Ingaan op het kind; • Troosten bij verdriet; • Steun in moeilijke situaties; • Begrip tonen. 				
6	Verzorgers gaan in op behoeften van kind. <ul style="list-style-type: none"> • Spelen met het kind; • Aanwezigheid van speelgoed; • Belangstelling voor leefwereld van het kind. 				
7	Ruimte voor experimenteergedrag en omgang met leeftijdgenoten. <ul style="list-style-type: none"> • Aanmoedigen van initiatief bij het kind; • Gepaste verwachtingen koesteren. 				
8	Regelmatig bezoek peuterspeelzaal / school. <ul style="list-style-type: none"> • Scholings- en ontplooiingsmogelijkheden bieden (sport, muziek) 				
9	Nakomen medische controles. <ul style="list-style-type: none"> • Controles bij consultatiebureau; • Controles bij tandarts; • Contacten met huisarts. 				
10	Veiligheid fysieke omgeving. <ul style="list-style-type: none"> • Beheersing van gevaarlijke of riskante situaties binnen- en buitenshuis. 				
11	Kwaliteit huisvesting. <ul style="list-style-type: none"> • Vaste woonruimte; • Slaapgelegenheid; • Kookgelegenheid; • Sanitaire voorzieningen. 				
12	Financiële middelen. <ul style="list-style-type: none"> • Vaste inkomsten in de vorm van uitkering of loon. 				
13	Contacten van het gezin met de omgeving <ul style="list-style-type: none"> • Vaste personen in de omgeving die opvang en steun kunnen bieden. 				

Risicofactoren

Pleeggezin en omgeving

		Ja	Nee	Nb
13	Gezinsstressoren in het afgelopen jaar. <ul style="list-style-type: none"> • Chronische ziekte pleegouder; • (Echt)scheiding; • Verhuizing; • Groot gezin (meer dan 3 (pleeg)kinderen). 			
14	Sociaal-economische stressoren in het afgelopen jaar. <ul style="list-style-type: none"> • Armoede; • Gebrek aan financiën; • Werkloosheid. 			
15	Ontoereikende sociale steun in het afgelopen jaar. <ul style="list-style-type: none"> • Minder dan 2 bronnen 			
16	Relationeel (huiselijk) geweld <ul style="list-style-type: none"> • Lichamelijk geweld; • Pogingen daartoe; • Dreigementen fysiek geweld. 			
17	Culturele invloeden <ul style="list-style-type: none"> • Grote verschillen in attitude en opvoedingsgedrag; • Mate van aanpassing aan dominante cultuur (acculturatie). 			

Nb = Niet bekend

Kwetsbaarheidverhogende kenmerken van het kind

		Ja	Nee	Nb
1	Kindkenmerken <ul style="list-style-type: none"> • Leeftijd beneden 6 jaar; • Hyperactiviteit; • Lichamelijke of verstandelijke handicap; • Ernstige gedragsproblemen; • Kind is in verleden slachtoffer geweest van seksueel misbruik of mishandeling 			

Nb = Niet bekend

(aspirant) Pleegouderfactoren

		Ja	Nee	Nb
2	In het verleden gepleegde mishandeling van een kind.			
3	De pleegouder is zelf slachtoffer van kindermishandeling.			
4	Ernstige psychische stoornis <ul style="list-style-type: none"> • Ernstige cognitieve of intellectuele gebreken; • Psychotische stoornissen; • Ernstige stemmingsstoornissen. 			
5	Suïcidale of gewelddadige/agressieve gedachten. <ul style="list-style-type: none"> • Alle gedachten, opwellingen en fantasieën die betrekking hebben op het een ander of zichzelf toebrengen van ernstig letsel, of het doden van die ander of zichzelf als wel het voornemen of een poging daartoe. 			
6	Problemen met het gebruik van middelen. <ul style="list-style-type: none"> • Misbruik en afhankelijkheid van middelen. 			
7	Persoonlijkheidsstoornis gekenmerkt door boosheid, impulsiviteit of instabiliteit.			
8	Sterke minimalisering of ontkenning.			
9	Negatieve houding ten opzichte van interventies en hulpverlening.			

Nb = Niet bekend

Pleegouder - kindfactoren

		Ja	Nee	Nb
10	Problemen met kennis over opvoeding van kinderen, opvoedingsvaardigheden en/of attitudes. <ul style="list-style-type: none">• Leeftijdsinadequate verwachtingen;• Regelmatige lijfelijke bestraffing en straf bij disciplineerstrategieën;• Regelmatig verlies van zelfbeheersing;• Regelmatig gebruik van serieuze dreigementen teneinde gehoorzaamheid af te dwingen;• Gebrekkige kennis over opvoeding.			
11	Negatieve opvattingen t.a.v. het kind.			
12	Problemen in de interactie tussen pleegouders en kind. <ul style="list-style-type: none">• Onregelmatige interactie tussen pleegouder en kind;• Hoge mate van vijandige interactie (schreeuwen, gillen, kleineren);• Lage frequentie van uiting van verbale of fysieke affectie tussen pleegouder en kind.			

Nb = Niet bekend

Risicofactoren in relatie tot pleegzorg

		Ja	Nee	Nb
18	<ul style="list-style-type: none">• Grote verschillen in attitude en opvoedingsgedrag tussen pleegezin en biologisch gezin.• Ouders zijn het oneens met de plaatsing.• Conflicten tussen pleegezin en biologisch gezin.• Steeds terugkerende voor het gezin belastende oudercontacten.• Terugkerende conflicten in relatie pleegkind en eigen kinderen pleegouders.• Grote problemen in samenwerkingsrelatie met hulpverlenende instanties.			

Nb = Niet bekend

Conclusies

Krachten:

Verbeterpunten:

Bijlage 4: Model Algemene Voorwaarden voor Pleegzorg geldend voor (naam organisatie)⁵

Inleiding

De Algemene Voorwaarden regelen de formele en juridische afspraken tussen pleegouder(s) en (naam organisatie). Hierin zijn zaken en uitgangspunten vastgesteld, die voor alle pleegouder(s) en alle plaatsingen gelden. De Algemene Voorwaarden zijn van toepassing op alle vormen van pleegzorg. Erkende pleegzorg moet voldoen aan de eisen zoals die gesteld worden in de Wet op de jeugdzorg, specifiek de artikelen 28a tot en met d, de Regeling pleegzorg en de Regeling pleegvergoeding. Zo moet er per pleegzorgsituatie een pleegzorgcontract wordt opgesteld. In het pleegcontract staan zaken vermeld die betrekking hebben op de pleegzorgsituatie tussen de jeugdige en pleegouder(s) gedurende de plaatsing, zoals de aanvangsdatum en de duur van de plaatsing. Hierin staat eveneens het juridisch kader, doel en perspectief van de plaatsing. Het pleegcontract vormt één geheel met deze Algemene Voorwaarden. Pleegouder(s) die voor erkenning in aanmerking willen komen, moeten in de onderzoeksfase akkoord moeten gaan met deze Algemene Voorwaarden. Voor de verschillende vormen van pleegzorg gelden verschillende procedures.

1. (Naam organisatie)

- 1.1 De Nederlandse rijksoverheid bepaalt landelijk het pleegzorgbeleid. De uitvoering daarvan wordt overgelaten aan de provincies. Elke provincie beschikt dan ook over eigen voorzieningen voor pleegzorg. In de provincie (naam) is de voorziening voor pleegzorg onderdeel van (naam organisatie).
- 1.2 (naam organisatie) speelt een centrale rol in de uitvoer van het pleegzorgbeleid in de provincie (naam). Zij is onder andere verantwoordelijk voor werving, voorbereiding en selectie van nieuwe pleeggezinnen en de ondersteuning van pleeggezinnen en pleegkinderen gedurende een pleegzorg plaatsing. Het voorbereidingstraject staat beschreven in (naam document).
- 1.3 (naam organisatie) draagt bij aan een goede werkrelatie met Bureau Jeugdzorg. Dit is mogelijk dankzij heldere samenwerkingsafspraken zoals die gelden met Bureau Jeugdzorg. Bij een plaatsing door een Bureau Jeugdzorg uit een andere provincie worden, indien mogelijk, voorafgaand aan de plaatsing samenwerkingsafspraken gemaakt.
- 1.4 Plaatsing van (provincienaam) jongeren bij pleeggezinnen van landelijk werkende instellingen is door de provincie aan (naam organisatie) opgedragen. (naam organisatie) maakt hiervoor afspraken met deze Landelijk Werkende Instellingen en ziet toe op de kwaliteit en veiligheid van de geleverde zorg.

2. Plaatsende instantie

- 2.1 Bureau Jeugdzorg is volgens wettelijke bepalingen en richtlijnen verantwoordelijk voor het stellen van de indicatie pleegzorg en is dus tevens de instantie die, samen met betrokkenen, de doelen van de pleegzorgopname moet bepalen. Zij stelt hiertoe een wettelijk verplicht indicatiebesluit op.
- 2.2 Bureau Jeugdzorg omschrijft in dit indicatiebesluit en de onderliggende indicatiestelling o.a. de volgende zaken: een beschrijving van de (dreigende) problemen en de oorzaken daarvan, de doelen van de benodigde hulp en de gewenste termijn van plaatsing. Tevens geeft zij, afhankelijk van het juridisch kader, aan welke omgangsregeling gewenst dan wel noodzakelijk is. In het zorgteam worden deze vervolgens bepaald en vastgesteld door Bureau Jeugdzorg. Het indicatiebesluit van Bureau Jeugdzorg vormt de basis voor het hulpverleningsplan van (naam organisatie).
- 2.3 Wanneer Bureau Jeugdzorg wijzigingen aanbrengt in haar (schriftelijk) vastgelegde beleid die van invloed zijn op de pleeggezinplaatsing, bespreekt (naam organisatie) deze met pleegouders. De pleegouder(s) worden daarbij in de gelegenheid gesteld hun visie op de wijzigingen kenbaar te maken.
- 2.4 Indien de pleegouder(s) het niet eens zijn met het beleid of de werkwijze van Bureau Jeugdzorg en gesprekken leiden niet tot een oplossing, dan kunnen zij een beroep doen op de klachtenregeling van Bureau Jeugdzorg.

⁵ Het betreft een model, afgeleid van de Algemene Voorwaarden van De Rading en Yorneo. De inhoud van dit model heeft een niet verplichtend karakter en dient als voorbeeld. De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp met pleegzorg stelt eigen algemene voorwaarden op, in samenspraak met de pleegouderraad.

- 2.5 Bureau Jeugdzorg draagt zorg voor alle belangrijke documenten (zoals paspoort, vaccinatiepapieren en schoolrapporten) en persoonlijke bezittingen van de jeugdige.

3. Hulpverleningsplan (naam organisatie)

- 3.1 (naam organisatie) stelt voorafgaand aan de pleeggezinplaatsing, maar uiterlijk binnen 6 weken na plaatsing, een eerste hulpverleningsplan op.
- 3.2 Het hulpverleningsplan van (naam organisatie) is onder andere gebaseerd op de indicatiestelling en het indicatiebesluit van Bureau Jeugdzorg.
- 3.3 Vooraf wordt een overleg gevoerd met het zorgteam, te weten (naam organisatie), pleegouder(s), ouders(s) en de jeugdige (vanaf 12 jaar) en Bureau Jeugdzorg over het hulpverleningsplan van (naam organisatie).
- 3.4 Pleegouders hebben instemmingsrecht op het hulpverleningsplan voor wat betreft de eigen rol en taak van de pleegouders in het hulpverleningsproces en de wijze waarop de begeleiding door (naam organisatie) wordt vormgegeven.
- 3.5 Het hulpverleningsplan bevat minimaal doelstellingen van de pleeggezinplaatsing, frequentie van de begeleiding, inhoud van de begeleiding en duidelijke afspraken tussen jeugdige, ouders, pleegouders, Bureau Jeugdzorg en (naam organisatie).
- 3.6 (naam organisatie) zorgt ervoor dat de afspraken met Bureau Jeugdzorg in overeenstemming zijn met de samenwerkingsafspraken die vastgelegd zijn.
- 3.7 De frequentie van de evaluatie van het hulpverleningsplan is afhankelijk van de termijn die gesteld is in het indicatiebesluit, maar ten minste één keer per jaar. Daar waar nodig worden er nieuwe afspraken vastgesteld.
- 3.8 Wanneer er, naar aanleiding van wijzigingen in het beleid van Bureau Jeugdzorg, wijzigingen in het hulpverleningsplan van (naam organisatie) worden aangebracht stelt (naam organisatie) pleegouder(s) in de gelegenheid zich hierover uit te spreken.
- 3.9 Indien pleegouder(s) het niet eens zijn met de voorgestelde wijzigingen in het hulpverleningsplan van (naam organisatie) en gesprekken leiden niet tot overeenstemming over het hulpverleningsplan, kan dit consequenties hebben voor de voortgang van de pleeggezinplaatsing. (naam organisatie) brengt Bureau Jeugdzorg hiervan op de hoogte.

4. Pleegzorgbegeleider

- 4.1 Pleegouder(s) hebben recht op professionele begeleiding vanuit (naam organisatie).
- 4.2 Bij (naam organisatie) zijn gekwalificeerde pleegzorgbegeleiders werkzaam die de pleegouder(s) ondersteunen overeenkomstig het opgestelde hulpverleningsplan.
- 4.3 De pleegzorgbegeleider zorgt er samen met Bureau Jeugdzorg voor dat pleegouder(s) de beschikking krijgen over gegevens die in het kader van de pleeggezinplaatsing en de ondersteuning en in het kader van de uitoefening van de taak van de pleegouder relevant zijn, waaronder gegevens uit de indicatiestelling van Bureau Jeugdzorg. Daarbij worden de (privacy)bepalingen hierover uit de Wet op de jeugdzorg en de Wet bescherming persoonsgegevens in acht genomen.
- 4.4 (naam organisatie) heeft de intentie pleeggezinnen een vaste pleegzorgbegeleider toe te wijzen, ook bij plaatsingen van meer kinderen, tenzij de specifieke hulpvraag van de jeugdige of het pleeggezin dit onmogelijk maakt.
- 4.5 Pleegouder(s) horen bij de aanvang van de plaatsing wat ze kunnen doen wanneer de pleegzorgbegeleider niet bereikbaar is. Tevens is de naam van de teamcoördinator van de pleegzorgbegeleider bekend.
- 4.6 Wanneer er sprake is van een conflict of meningsverschil tussen (naam organisatie) c.q. pleegzorgbegeleider en de pleegouder(s) dan kan (kunnen) de pleegouder(s) een beroep doen op de klachtenregeling van (naam organisatie).

5. Bereikbaarheid (naam organisatie)

- 5.1 (naam organisatie) is iedere werkdag tussen ... en ... uur telefonisch te bereiken.
- 5.2 Pleegouder(s) worden adequaat en klantvriendelijk te woord gestaan. Er wordt met de pleegouder(s) overlegd over de urgentie van hun vraag en de mogelijkheden van de pleegzorgbegeleider.
- 5.3 Vragen van de pleegouder(s) worden zo spoedig mogelijk beantwoord. De pleegzorgbegeleider spreekt met de pleegouder(s) een beantwoordingstermijn af.
- 5.4 Pleegouder(s) kunnen, met vragen en problemen die niet kunnen wachten tot de volgende werkdag, gebruik maken van een 24-uurs bereikbaarheidsdienst van (naam organisatie).
- 5.5 Pleegzorgbegeleiders zijn bereid om, aansluitend op de hulpvraag, buiten reguliere kantoor tijden te werken voor consultatie- en/of pleegouderbezoeken.

- 5.6 (naam organisatie) beschikt over een deskundige financiële afdeling waar pleegouders terecht kunnen met hun declaraties en financiële vragen. Deze afdeling is iedere werkdag tussen ... en ... uur telefonisch te bereiken.

6. Financiële regelingen

- 6.1 (naam organisatie) verstrekt aan de pleegouder(s) informatie over de pleezorgvergoeding. Daarnaast ontvangen de pleegouder(s) bij aanvang van de eerste plaatsing een financiële wegwijzer.
- 6.2 De hoogte van de pleezorgvergoeding wordt in het pleegcontract vermeld. Het betreft een onkostenvergoeding voor de opvoeding van het pleegkind.
- 6.3 De pleegouder(s) zijn verplicht eventueel teveel ontvangen bedragen aan pleezorgvergoeding terug te storten.
- 6.4 Pleegouder(s) geven desgevraagd globale informatie over hoe de vergoeding wordt besteed.
- 6.5 Opgebouwd spaargeld van de jeugdige en ontvangen cadeaus blijven, ook bij vertrek uit het pleeggezin, eigendom van de jeugdige.
- 6.6 Bij justitiële plaatsingen kunnen door Bureau Jeugdzorg bijzondere kosten. (naam organisatie) verstrekt pleegouders hierover informatie.
- 6.7 Bij vrijwillige plaatsingen en ondertoezichtstellingen geldt dat ouders als onderhoudsplichtige aangesproken kunnen worden voor bijzondere kosten zoals onderwijskosten, reiskosten en ziektekosten.

7. Beslissingsbevoegdheid

- 7.1 Het juridische kader van een pleeggezinplaatsing is relevant in verband met de rechtspositie van de pleegouder(s), jeugdige en ouders. Bovendien is het van belang bij de financiering van bijzondere kosten en de geldende ziektekosten- en W.A.-verzekering.
- 7.2 Bij een vrijwillige pleeggezinplaatsing berust het ouderlijk gezag bij de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de jeugdige (meestal ouders). Bij een pleegkind van jonger dan 16 jaar zullen zij samen met (naam organisatie) en Bureau Jeugdzorg tot overeenstemming moeten komen over het hulpverleningsplan en de omgangsregeling. Bij een pleegkind van 16 jaar en ouder moet er overeenstemming met het pleegkind bereikt worden. (naam organisatie) en Bureau Jeugdzorg zijn dan bemiddelend en adviserend, maar niet bepalend, tenzij de veiligheid in het geding is. Indien er geen overeenstemming bereikt kan worden, kan dat consequenties hebben voor de pleeggezinplaatsing.
- 7.3 Bij een plaatsing in het kader van een voogdijmaatregel berust de gehele beslissende bevoegdheid bij Bureau Jeugdzorg.
- 7.4 Bij een plaatsing in het kader van pleegoudervoogdij berust de beslissende bevoegdheid bij de pleegoudervoogd(en).
- 7.5 Bij een plaatsing in het kader van een ondertoezichtstelling berust de beslissende bevoegdheid bij Bureau Jeugdzorg en ouders/voogden gezamenlijk. Bij verschil van inzicht tussen Bureau Jeugdzorg en ouders/voogden kunnen Bureau Jeugdzorg of ouders de Kinderrechter om een uitspraak vragen.
- 7.6 (naam organisatie) is, samen met pleegouders, in alle situaties verantwoordelijk voor een goede opvoedingssituatie voor het kind. Daarover legt (naam organisatie) verantwoording af aan diegene met het (gedeeld) ouderlijk gezag. (naam organisatie) heeft met Bureau Jeugdzorg afgesproken om in alle situaties pas besluiten te nemen na overleg, met een goede motivatie en na afweging van alle in geding zijnde belangen.

8. Contact ouder(s) en jeugdige

- 8.1 (naam organisatie) vindt het belangrijk dat ouders zoveel mogelijk betrokken worden bij hun kind. Zowel (naam organisatie) als de pleegouder(s) erkennen het belang daarvan voor het kind. De omgang moet plaatsvinden op een wijze die past bij (de ontwikkeling van) het kind, de reden en het doel van de plaatsing.
- 8.2 Bij een kortdurende plaatsing is de bedoeling dat het kind binnen afzienbare tijd terugkeert naar de eigen ouders. Het doel van het contact is dan ook om de eigen ouders bij de ontwikkeling en opvoeding van het kind betrokken te houden, om de terugkeer mogelijk te maken. Vlak voor de definitieve terugkeer van het kind naar zijn ouders zal de omgangsfrequentie opgevoerd kunnen en moeten worden. De omgang met de eigen ouders zal in deze situatie intensiever zijn dan bij plaatsingen van langdurige aard.
- 8.3 Bij een langdurige plaatsing is er sprake van een langdurig verblijf in het pleeggezin. Terugkeer naar de eigen ouders is daarbij geen doel. Doel van het contact in deze situatie is dat het kind erkenning krijgt voor het feit dat het eigen ouders heeft en voor het handhaven van de band met zijn ouders. De ouders zijn echter niet meer de opvoeders van

- het kind. Aard en frequentie van de omgang moeten hierop zijn aangepast.
- 8.4 Het is in het belang van het kind wanneer alle betrokkenen (inclusief het kind zelf) in goed overleg komen tot een evenwichtige omgangsregeling. Pleegouder(s) zijn verplicht om aan een zorgvuldig vastgestelde regeling mee te werken.
- 8.5 In het pleegcontract wordt vastgelegd hoe de omgang met de familie van het kind bij de aanvang wordt vastgesteld. Wijzigingen daarin worden bij voorkeur schriftelijk aan het contract toegevoegd.
- 8.6 Bij conflicten over de uitvoering van de omgangsregeling wordt soms de rechter ingeschakeld, met name door de ouder(s) c.q. wettelijke vertegenwoordigers. In die gevallen kan de ouder aan de rechter om een toetsing en een vervangende beslissing vragen. De pleegouder(s) zijn daarbij ook een belanghebbende partij.
- 8.7 (naam organisatie) zal bij een eventuele behandeling door de kinderrechter doorgaans eveneens als informant opgeroepen worden.
- 8.8 Hoewel pleegouders een eigen rechtsingang hebben met betrekking tot een pleegzorg plaatsing, is het in het belang van het kind om een beroep op de rechter te voorkomen. In het kader van de samenwerking met (naam organisatie) zijn pleegouders verplicht om een probleem of (dreigend) conflict met betrekking tot de pleegzorgplaatsing, dat zij voor willen leggen aan de kinderrechter, eerst te bespreken met (naam organisatie).

9. Taken en verantwoordelijkheden pleegouder(s)

- 9.1 De pleegouder(s) informeren de pleegzorgbegeleider over alle relevante gebeurtenissen in hun gezin. Zij overleggen – indien mogelijk vooraf – met de pleegzorgbegeleider over zaken die van grote invloed kunnen zijn op het pleegkind en de pleegzorgsituatie. Te denken valt hierbij aan bijvoorbeeld wijzigingen in de gezinssamenstelling, verblijf van het pleegkind buiten het pleeggezin van meer dan een paar dagen, ernstige ziekte of ongeval van het pleegkind of andere gezinsleden, het door het pleegkind aangaan van een (arbeids)contract, ernstige problemen thuis, op school of op het werk, of weggelopen. Met betrekking tot ingrijpende keuzes zoals schoolkeuze en het inschakelen van specialistische hulp mag geen besluit worden genomen zonder overleg met (naam organisatie) en de wettelijke vertegenwoordiger(s).
- 9.2 De pleegouder(s) aanvaarden de dagelijkse opvoedingsverantwoordelijkheid over de jeugdige. Zij bieden verzorging en opvoeding, met inachtneming van het eerder genoemde hulpverleningsplan, en behartigen daarmee de geestelijke en lichamelijke belangen van de jeugdige.
- 9.3 De pleegouder(s) respecteren de levensbeschouwelijke en culturele achtergrond van de jeugdige en gaan respectvol om met de geestelijke en lichamelijke integriteit van de jeugdige.
- 9.4 Seksueel of erotisch (getint) contact tussen de pleegouder(s) en de jeugdige is niet toegestaan. Indien er sprake is van seksuele contacten, belastende vormen van straf of belastende vormen van handelen tussen de jeugdige en overige leden van het pleeggezin, dan rust op de pleegouder(s) altijd de verantwoordelijkheid dit te melden bij en te bespreken met (naam organisatie).
- 9.5 De pleegouder(s) zijn binnen de grenzen van redelijkheid en billijkheid verantwoordelijk voor vriendschappen en relaties van de jeugdige buiten het gezin. Dit houdt onder meer in dat pleegouder(s) duidelijk negatieve relaties op eigen initiatief behoren te melden aan (naam organisatie). Te denken valt dan aan contacten in het criminele circuit of aan ongelijkwaardige seksuele relaties.
- 9.6 (naam organisatie) voert, indien zij dit nodig acht, tussentijds een herscreening van de pleegouder(s) uit. Aanleiding hiervoor kan zijn een wijziging in de gezinssituatie of een wijziging van omstandigheden van verschillende screeningscriteria.
- 9.7 Indien (naam organisatie) daar aanleiding toe ziet, kan zij besluiten dat een nieuwe verklaring van geen bezwaar van de Raad voor de Kinderbescherming gewenst of noodzakelijk is. Dit kan het geval zijn als pleegouders langer dan 2 jaar op een wachtlijst staan of als ze reeds voor een of meerdere pleegkinderen zorgen. Hiervoor is toestemming van de pleegouder(s) nodig. Een nieuwe verklaring moet in ieder geval worden aangevraagd bij de komst van nieuwe inwonenden in het pleeggezin die twaalf jaar of ouder zijn, met uitzondering van nieuwe pleegkinderen.
- 9.8 Indien aspirant pleegouders al eerder (aspirant) pleegouder zijn geweest bij een andere organisatie voor jeugd en opvoedhulp, bijvoorbeeld in een andere regio, informeren zij (naam organisatie) hierover en wordt dit door de aspirant pleegouders aangegeven op het formulier 'machtiging tot inwinnen van informatie door de Raad voor de Kinderbescherming'. (naam organisatie) vraagt na toestemming van de aspirant pleegouders het dossier van de aspirant pleegouders op bij de betreffende organisatie.

- 9.9 (naam organisatie) beschikt over een Protocol Kindermishandeling. In dit Protocol is vastgelegd wat de handswijze van (naam organisatie) is bij onveiligheid en beschuldigingen van mishandeling en welke rechten pleegouders hebben in een dergelijke situatie.
- 9.10 Tijdens de screeningsperiode van aspirant pleegouders kan, indien de medewerker van (naam organisatie) dit noodzakelijk acht, een medisch adviseur of een behandelend arts worden geconsulteerd. Dit kan nodig zijn in verband met de vraag naar de lichamelijke en geestelijke gesteldheid van de aspirant pleegouder(s). Pleegouders worden hierover geïnformeerd.
- 9.11 Tijdens de screeningsperiode van aspirant pleegouders worden referenties opgevraagd, bijvoorbeeld bij familieleden of een werkgever. Aspirant pleegouders worden hierover geïnformeerd.

10. Contact vertegenwoordiger Bureau Jeugdzorg/pleegzorgbegeleider en jeugdige

- 10.1 Zowel Bureau Jeugdzorg als de pleegzorgbegeleider houdt regelmatig contact met de jeugdige. Aard en frequentie van het contact zijn afhankelijk van het doel van de plaatsing.
- 10.2 Pleegouder(s) stellen de medewerker van Bureau Jeugdzorg en de pleegzorgbegeleider in de gelegenheid om een persoonlijk en ongestoord contact te hebben met de jeugdige.

11. Slotbepalingen

- 11.1 Op de pleegsituatie toegespitste afspraken tussen (naam organisatie) en de pleegouder(s) kunnen nader in het pleegcontract worden vastgelegd of uitgewerkt. Als deze afspraken echter afwijken van de Algemene Voorwaarden of van andere bepalingen uit het contract, is uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de directeur van (naam organisatie) vereist.
- 11.2 De verplichtingen van pleegouders, (naam organisatie) en Bureau Jeugdzorg, die in de Algemene Voorwaarden genoemd staan, kunnen niet zonder meer overgedragen worden aan een andere persoon of instelling. Daarvoor zijn nadere schriftelijke afspraken nodig.
- 11.3 Van alle betrokkenen mag worden verwacht dat zij zich bij de uitvoering van pleegzorg naar redelijkheid en billijkheid zullen gedragen. Goed overleg en tijdige wederzijdse informatie en communicatie zijn de beste garantie voor een goed verlopende plaatsing.

Voor akkoord:

(datum)
(naam organisatie)

(datum)
(naam pleegouders)

Bijlage 5: Schematisch protocol netwerkpleegzorg

MOgroep Jeugdzorg

Schematisch protocol netwerkpleegzorg: begeleiding, informatie, onderzoek en betaling

versie 1.0

1 juni 2010

	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4
	Verblijf in netwerkgezin wordt voor taken jeugdzorg pas actueel na melding bij bjj. Aanvangsdatum verblijf in dit verband niet relevant	Bureau Jeugdzorg neemt spoedbesluit* over plaatsing cf art 14. Uitvoeringsbesluit Wjz (UB Wjz). Toetsing aan vereisten artt. 3 en 4 UB Wjz (psychosociale en/of gedragsproblemen). De resultaten van deze toets worden opgenomen in het spoedbesluit.	week 1, t/m 13: BJZ onderzoekt desgewenst alternatieven, casemanagement etc. Cf art. 14 UB Wjz binnen 4 weken na spoedbesluit plaatsing, indicatiebesluit opstellen.	week 13 (3 maanden) besluit VVP omtrent geschiktheid pleeggezin.
	week 0	week 1	tot en met 12	Week 13
Kind en netwerkgezin	Ouders/pleegouders doen mededeling aan bjj over start verblijf pleegkind	Ontvangen mededeling van bjj omtrent voorlopig akkoord met plaatsing met info over vervolg. Betaling start als spoedbesluit gereed is en ontvangen door Pleegzorg		Plaatsing goedgekeurd: voortzetting plaatsing. Gezin niet goedgekeurd: plaatsing beëindigen, inclusief betaling. Enige alternatief als bjj niet wenst te beëindigen: gedoogplaatsing door bjj zonder betaling
Bureau Jeugdzorg	1e beoordeling van netwerksituatie cf vereisten art 3 UB Wjz, risico taxatie.	Kernbeslissing voorlopig akkoord met plaatsing (o.b.v. 1e screening op o.a. veiligheid en de vereisten vlg. artt. 3 en 4 UB Wjz) verzoek tot geschiktheidsonderzoek en mededeling van spoedplaatsing cf art. 14 UB Wjz aan Pleegzorg en mededeling aan (pleeg)ouders (informatiefolder). Overdracht van de begeleiding pleeggezin en verantwoordelijkheid veiligheid kind in pleeggezin aan Pleegzorg vanaf datum ontvangst spoedbesluit (doorgaans 1 dag na verzending).	Indicatiebesluit opstellen binnen 4 weken na spoedbesluit. Uitvoeren casemanagement taken en contact met ouders, verantwoordelijk voor hulpverlening aan kind (buiten de pleegzorg).	Indien van toepassing: afspraken maken over ander gezin of andere oplossing zoeken bij niet geschiktverklaring.
Jeugd en Opvoedhulp Pleegzorg		Start betaling, onderzoek, begeleiding en verantwoordelijkheid veiligheid kind in pleeggezin: datum ontvangst spoedbesluit van BJZ	Uitvoeren onderzoek, begeleiden pleeggezin en verantwoordelijk voor veiligheid kind.	Geschiktverklaring opstellen, voortzetting begeleiding of indien geen geschiktheidsverklaring gegeven wordt: nieuw pleeggezin zoeken of bijdragen aan andere oplossing. Tot andere oplossing of gezin gerealiseerd is blijft verantwoordelijkheid voor begeleiding en veiligheid in netwerkgezin bij Pleegzorg.

- * Opmerking 1 Het genoemde spoedbesluit cf art. 14 Uitvoeringsbesluit Wet op de jeugdzorg is vormvrij. De wet schrijft geen vorm of noodzakelijke inhoud voor. Hier is ruimte voor lokale afspraken.
Inhoudelijk zal echter zodanige info aanwezig moeten zijn (over de omstandigheden cf artt. 3 en 4 UB) dat Pleegzorg een start kan maken met het onderzoek en de begeleiding.
Art. 14 geeft aanspraak op jeugdzorg. De mededeling van BJZ is voldoende titel voor betaling, maar zal daarom wel schriftelijk moeten.
Binnen vier weken na deze spoedplaatsing moet BJZ een indicatiebesluit hebben genomen.
- Opmerking 2. BJZ is verantwoordelijk voor de eerste risicotaxatie ten aanzien van de plaatsing. Na het spoedbesluit en formaliseren van de plaatsing op basis hiervan, wordt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid binnen het netwerkpleeggezin en de begeleiding van pleeggezin, overgenomen door Pleegzorg.
Verantwoordelijk voor de begeleiding van ouders en kind gedurende het geschiktheidsonderzoek blijft BJZ.
Deze verantwoordelijkheidsverdeling blijft bestaan, ook als de termijn van 13 weken overschreden wordt.
- Opmerking 3. Bij niet geschiktheid van netwerkgezin ontstaat de situatie dat Pleegzorg niet meer verantwoordelijk kan zijn, terwijl er op dat moment geen andere oplossing voorhanden is.
Wenselijk is dan dat er samen naar een oplossing gezocht wordt. Als het zo is dat BJZ ondanks niet geschiktheid niet wil overplaatsen, neemt zij de begeleiding over.
Als BJZ wel wil overplaatsen, maar er niet direct een ander gezin beschikbaar is, blijft Pleegzorg verantwoordelijk voor het geheel totdat zij een vervangend gezin hebben gevonden.